

діяльнісний результат ніколи не є реальним, оскільки фахівець проявляє особливості індивідуальних і особистісних якостей. Тому між типовим професіоналізмом і типовим діяльнісним результатом рефлексивна саморегуляція виступає механізмом міжпрофесійним, творчий потенціал якого зростає при включенні інтелектуальних і духовно-ціннісних культурних критеріїв. Продукто-орієнтоване використання механізму рефлексивної саморегуляції містить у собі як збереження включеності у сформовані професійно-нормативні рамки, так і їхнє подолання. Тож, на нашу думку, однією з умов становлення професійної зрілості у професії є: поєднання професіоналізму і компетентності у підпорядкуванні строго поставленим цілям і задачам; відхід від строгих вимог професії. Тобто, у переважної більшості фахівців є вроджене бажання реалізувати свій потенціал, однак, нерідко це бажання не підкріплюється потрібними ресурсами у капіталі особистості та поза ним. Таким капіталом особистості виступає не лише професіоналізм та компетентність, а й її здатність.

Ключові слова: професійна зрілість, компетентність, самореалізація.

КОМПЕТЕНТІСНА ОРІЄНТАЦІЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В ГІМНАЗІЇ

*Бурда Михайло,
докт. пед. наук, професор,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Кінцевим результатом навчання математики є сформовані математична та інші ключові компетентності як здатності учня успішно діяти в навчальних і життєвих ситуаціях. Успішне формування компетентностей передбачає переорієнтацію методики навчання. Вона має забезпечувати прикладну спрямованість шкільної математичної освіти – орієнтацію змісту, форм, методів і засобів навчання на застосування математики в техніці, технологіях, інших навчальних предметах, у майбутній професійній діяльності та побуті.

Застосування математики до розв'язання задач практичного змісту розчленовується на три етапи.

1. *Кодування інформації.* Перехід від практичної ситуації, описаної у задачі, до математичної її моделі (рівняння, система рівнянь, нерівність, функція тощо). Аналізується повнота даних умови, виділяються істотні ознаки даної ситуації, обирається відповідний математичний апарат. Учні потрібно усвідомити суть і значення понять умови практичної задачі, знайти відповідні зв'язки між поняттями та виразити мовою математики дані поняття і зв'язки між ними. Важливо виділяти ті практичні ситуації, для розв'язання яких використовується дана математична модель.

2. *Формулювання і розв'язання математичної задачі.* Перехід від моделі до математичної задачі. Розуміння того, що одна і та ж математична модель може бути використана для різних практичних ситуацій і, навпаки, різні за сюжетом практичні задачі можуть зводитися до однієї математичної моделі. Методика навчання має забезпечувати засвоєння як формально-логічних, так і оперативних знань і вмінь. Останні сприяють застосуванню математики до розв'язування задач, зокрема практичного змісту, під час вивчення інших навчальних предметів. Навчальний матеріал повинен містити загальні схеми розв'язування задач, загальні підходи до математичного моделювання, методичні ситуації, які стимулюють самостійні відкриття учнями математичних фактів, відомості про суть задач, їх склад і структуру.

3. *Декодування.* Передбачає зворотній перехід – від розв'язаної математичної задачі до даної практичної. Учні потрібно вміти з'ясувати відповідність отриманих результатів даній практичній ситуації, відбирати при необхідності потрібні розв'язки математичної задачі, оцінювати точність отриманих результатів.

Зміст кожного етапу і послідовність їх виконання відпрацьовуються дібраними вправами. Компетентнісна орієнтація змісту навчання передбачає оволодіння учнями математичною культурою такого рівня, коли освоюється

зміст етапів застосування математики до розв'язування задач, які виникають у людській практиці.

Основна ідея дослідження – зміст навчального матеріалу, методика і технології мають враховувати процес застосування математики на практиці, тобто включати три складові: 1) аналіз емпіричного матеріалу (моделей, графіків, прикладів із довкілля, зі сфери майбутньої професійної діяльності, фактів з інших навчальних предметів, конкретних ситуацій, явищ, для опису яких використовується математика), спрямованого на «відкриття» учнями математичного факту, з'ясування його істотних ознак, властивостей і на основі цього – самостійне формулювання відповідного твердження; 2) з'ясування і обґрунтування суті математичного факту та розв'язування базових математичних задач, які дають змогу виділити способи діяльності (алгоритмічні приписи, евристики, ідеї); 3) застосування математичного факту на практиці.

Ключові слова: гімназія, математика, компетентнісний підхід.

ВИКОРИСТАННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ЯК ЗАСОБУ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

*Вашуленко Оксана,
наук. співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Сучасний етап реформування середньої освіти спрямований на запровадження компетентнісного підходу, який передбачає формування в учнів ключових і предметних компетентностей. В умовах багатопредметності початкової школи одним із потужних ресурсів ефективності навчання є системне використання міжпредметних зв'язків, які сприяють формуванню ключових і предметних компетентностей [2].